

USTAWA

z dnia 2017 r.

o stałym dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne .

Art. 1.

Ustawa określa warunki nabywania prawa do stałego dodatku pieniężnego oraz zasady wypłaty i finansowania tego dodatku.

Art. 2.

1. Stały dodatek pieniężny, zwany dalej „dodatkiem”, przysługuje osobom, które w dniu 30 czerwca 2017 r. mają prawo do:

1) świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a i b ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r. poz. 840 i 1844),

2) świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego, o których mowa w art. 18 pkt 1–4 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r. poz. 704, z późn. zm.),

3) świadczeń, o których mowa w art. 12 i art. 16 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206 oraz z 2015 r. poz. 693 i 2281),

4) świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r. poz. 330 i 1830),

5) świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. a–c ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015 r. poz. 900, 1268 i 1830),

- 6) emerytur i rent, o których mowa w art. 3 pkt 1–3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, z późn. zm.),
- 7) świadczeń, o których mowa w art. 100 § 1 i 2 oraz art. 102 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 133, z późn. zm.),
- 8) rent, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 6–8 oraz art. 49, art. 50 i art. 52 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1242 i 1442),
- 9) rent, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 3 i 4 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach (Dz. U. z 2013 r. poz. 737),
- 10) renty socjalnej, o której mowa w ustawie z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 982, z późn. zm.),
- 11) świadczenia przedemerytalnego i zasiłku przedemerytalnego, o którym mowa w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 170 oraz z 2014 r. poz. 598 i 1682),
- 12) świadczenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249, poz. 1824, z 2010 r. Nr 225, poz. 1465 oraz z 2011 r. Nr 122, poz. 696),
- 13) okresowej emerytury kapitałowej, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1097),
- 14) emerytury, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 965 i 1240),
- 15) świadczenia, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. Nr 97, poz. 800, z 2011 r. Nr 75, poz. 398 oraz z 2012 r. poz. 637),
- 16) okresowej emerytury rolniczej, o której mowa w art. 15 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 637)

– zwanym dalej „osobami uprawnionymi”, jeżeli wysokość tych świadczeń nie przekracza, na dzień 30 czerwca 2017 r., kwoty 2000,00 zł miesięcznie.

2. Przy ustalaniu wysokości świadczenia uwzględnia się kwotę świadczenia łącznie z dodatkiem pielęgnacyjnym, dodatkiem dla sierot zupełnych oraz innymi dodatkami lub świadczeniami pieniężnymi przysługującymi na podstawie odrębnych przepisów, które są wypłacane przez organy emerytalno-rentowe – w wysokości ustalonej przed dokonaniem potrąceń i egzekucji oraz zmniejszenia na zasadach określonych w ustawach, o których mowa w ust. 1 pkt 4–6 i 11, a także zawieszenia na zasadach określonych w ustawie, o której mowa w ust. 1 pkt 2.

3. W przypadku gdy osoba uprawniona pobiera więcej niż jedno świadczenie, o którym mowa w ust. 1, przy ustalaniu wysokości świadczeń na dzień 29 lutego 2016 r. przyjmuje się sumę przysługujących świadczeń wypłaconych w zbiegu.

4. Prawo do dodatku lub jego wysokość podlega ponownemu ustaleniu, jeżeli na dzień 29 lutego 2016 r. uległa zmianie wysokość świadczenia lub okaże się, że prawo do świadczenia podlegało zawieszeniu, albo że przysługiwała wypłata świadczenia.

Art. 3.

W razie zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1, osobie uprawnionej przysługuje jeden dodatek.

Art. 4.

Do renty rodzinnej, do której jest uprawniona więcej niż jedna osoba, przysługuje jeden dodatek.

Art. 5.

Dodatek przysługuje w wysokości:

- 1) 500,00 zł – jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej nie przekracza kwoty 1000,00 zł;
- 2) 400,00 zł – jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej wynosi powyżej 1000,00 zł, nie więcej jednak niż 1500,00 zł;
- 3) 300,00 zł – jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej wynosi powyżej 1500,00 zł, nie więcej jednak niż 2000,00 zł;

Art. 6.

1. Dodatek wypłaca się osobie uprawnionej z urzędu, wraz ze świadczeniem, o którym mowa w art. 2 ust. 1.
2. Dodatek wypłaca się w terminie wypłaty świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1, przypadającym w grudniu każdego roku, z wyjątkiem dodatku do świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11 oraz w art. 49 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, który wypłaca się w terminie wypłaty świadczeń, przypadającym w sierpniu.

Art. 7.

1. Decyzje w sprawie dodatku wydaje i dodatek wypłaca organ wypłacający świadczenie, o którym mowa w art. 2 ust. 1.
2. W razie zbiegu prawa do świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy emerytalno-rentowe, decyzje w sprawie dodatku wydaje i dodatek wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.
3. Decyzje w sprawie dodatku, sporządzone z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego, mogą zamiast podpisu zawierać nadruk imienia i nazwiska wraz ze stanowiskiem służbowym osoby upoważnionej do ich wydania.
4. Od decyzji organu wypłacającego przysługują środki odwoławcze przewidziane w przepisach, o których mowa w art. 2 ust. 1.

Art. 8.

1. Kwota dodatku nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne.
2. Kwoty dodatku nie wlicza się do dochodu, o którym mowa w:
 - 1) art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966, z późn. zm.);
 - 2) art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163, z późn. zm.).”.

Art. 9.

1. Dodatek oraz koszty jego obsługi są finansowane ze środków budżetu państwa.
2. W roku 2017 roku maksymalny limit wydatków będących skutkiem finansowym ustawy wynosi 2800000000,00 zł.
3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystywania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 2, jest minister właściwy do spraw finansów publicznych.

Art. 10.

Z kwoty dodatku nie dokonuje się potrąceń i egzekucji.

Art. 11.

W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.) po art. 52f dodaje się art. 52g w brzmieniu:

„Art. 52g. Zwalnia się od podatku dochodowego kwoty dodatku pieniężnego, o którym mowa w ustawie z dnia 2017 r. o dodatku pieniężnym dla niektórych emerytów, rencistów i osób pobierających świadczenia przedemerytalne, zasiłki przedemerytalne, emerytury pomostowe albo nauczycielskie świadczenia kompensacyjne w 2016 r. (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 12.

W sprawach nieuregulowanych w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z wyłączeniem art. 136.

Art. 13.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 30 listopada 2017 r.

Uzasadnienie

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych coroczna waloryzacja jest przeprowadzana od dnia 1 marca przy zastosowaniu procentowego wskaźnika waloryzacji, którego główną podstawą obliczenia jest średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym.

Z powyższego wynika, że wszystkie wypłacane świadczenia są podwyższone o ten sam procent, w związku z tym im niższe świadczenie, tym niższa kwota podwyżki. Również minimalne emerytury i renty wznoszą w tym samym tempie.

W 2009 r. wskaźnik waloryzacji wynosił 106,1%, co dawało przeciętną podwyżkę na poziomie 85,20 zł. W 2010 r. wskaźnik waloryzacji wynosił 104,62 % (średnia podwyżka - 70,23 zł), a w 2011 r. - 103,1 % (średnia podwyżka - 50,14 zł). W 2012 r. incydentalnie została wprowadzona w miejsce waloryzacji procentowej waloryzacja kwotowa, świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone o kwotę 71 zł. Chcąc chronić budżety gospodarstw domowych emerytów i rencistów z niższymi świadczeniami, w marcu 2012 r. wszyscy emeryci i renciści dostali jednakowe kwitowe podwyżki świadczeń.

W 2013 r. wskaźnik waloryzacji wynosił 104,0% (przeciętna podwyżka 70.61 zł), natomiast w 2014 r. świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 101,6 %, a przeciętna podwyżka wyniosła 29.87 zł.

W 2015 r. świadczenia emerytalno-rentowe zostały podwyższone wskaźnikiem waloryzacji wynoszącym 100,68%, jednak nie mniej niż o kwotę wynoszącą 36 zł. W wyniku modyfikacji zasad waloryzacji w 2015 r. najniższa emerytura, renta rodzinna i renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy, wypłacana w gwarantowanej przez państwo wysokości, wzrosła nie o 4.30 zł, tj. o 0.68%. lecz o 36 zł. tj. o 4,26%. z kwoty 844.45 zł do kwoty 880.45 zł.

Wskaźnik waloryzacji na 2016 r. wyniósł 100,24 %. W 2017 roku wskaźnik waloryzacji wyniósł 100,73 proc., a minimalna gwarantowana podwyżka to 10 zł. Ustawowo określona minimalna emerytura przysługuje po spełnieniu odpowiednich warunków. W przypadku mężczyzn jest to staż pracy na poziomie 25 lat, a w przypadku kobiet 22 lata pracy. Ustawowe wymagania powodują, że nie wszystkie osoby pobierające świadczenie otrzymują 1000 zł brutto.

Wnioskodawcy obok waloryzacji wszystkich świadczeń emerytalno-rentowych proponują wypłatę dodatku do świadczeń, które nie przekraczają kwoty 2 000 zł.

Wysokość dodatku dla świadczeń w wysokości:

- 1) 500,00 zł – jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej nie przekracza kwoty 1000,00 zł;
- 2) 400,00 zł – jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej wynosi powyżej 1000,00 zł, nie więcej jednak niż 1500,00 zł;
- 3) 300,00 zł – jeżeli świadczenie lub suma świadczeń przysługujących osobie uprawnionej wynosi powyżej 1500,00 zł, nie więcej jednak niż 2000,00 zł;

W razie zbiegu prawa do świadczeń osobie uprawnionej przysługiwać będzie jeden dodatek. Podstawą ustalenia prawa i wysokości dodatku będzie suma przysługujących świadczeń.

W przypadku gdy do renty rodzinnej uprawnionych będzie więcej niż jedna osoba, przysługiwać będzie jeden dodatek.

Proponowane rozwiązanie będzie zastosowane analogicznie również do emerytur i rent rolników, służb mundurowych oraz zasiłków i świadczeń przedemerytalnych, emerytur pomostowych, nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych, rent dla kombatantów oraz inwalidów wojennych i wojskowych oraz rent socjalnych.

Proponuje się, by dodatki zostały wypłacone z urzędu wraz ze świadczeniem w terminie wypłaty świadczeń, przypadającym w grudniu każdego roku. Decyzje w sprawie dodatku będą wydawać i dodatek ten wypłacać właściwe organy emerytalno-rentowe. W razie zbiegu prawa do świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy, decyzje wydaje i dodatek wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Kwota dodatku będzie wolna od podatku dochodowego i nie będzie stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne. Z kwoty tej nie będą dokonywane potrącenia i egzekucje. Dodatek oraz koszty jego obsługi będą finansowane ze środków budżetu państwa.

Proponuje się aby ustawa weszła w życie z dniem 30 listopada 2017 r.

Wejście w życie projektowanej ustawy nie naruszy wartości wyrażonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Z orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wynika, że waloryzowanie świadczeń emerytalno-rentowych stanowi jeden z elementów konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego, wyrażonego w art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, co oznacza

konieczność istnienia mechanizmu utrzymywania świadczeń emerytalno-rentowych na odpowiednim poziomie ich wartości realnej.

Przyznanie dodatków świadczeniobiorcom otrzymującym relatywnie niższe świadczenia oznacza dodatkową pomoc pieniężną obok podwyżki wynikającej z obowiązujących zasad waloryzacji.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej i nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów dotyczących notyfikacji norm i aktów prawnych.

Proponowane rozwiązanie, polegające na dodatkowej, obok waloryzacji, wypłacie dodatku powodują skutki finansowe dla budżetu państwa na rok 2017 wynoszące ok. 2 800 mln zł.

Jak wynika z tegorocznego budżetu, wpłata z zysku NBP uwzględniona w projekcie ustawy budżetowej na 2017 r. to 627,57 mln zł. Natomiast Narodowy Bank Polski odnotował w 2016 roku zysk w wysokości 9 mld 200 mln 987 tys. złotych. Zgodnie z ustawą o NBP, 95 proc. kwoty zysku zostało przekazane do budżetu państwa po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów. Dodatkowe środki, które trafiły do budżetu państwa mogą stanowić źródło finansowania projektu ustawy.

Przewidywana przez Rząd nadwyżka budżetowa w 2017 roku powinna stanowić źródło wypłaty w kolejnych latach.

Proponowane rozwiązania nie powodują kosztów po stronie budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt nie wymaga wydania aktów wykonawczych.

Projekt nie został poddany konsultacjom społecznym.